

Taltohypyn maailmanmestari, ranskalainen Jean-Claude Armaing valmistautumassa hypylle.

Kultaa kaulassa Ranskan Armaing, taltohypyn maailmanmestari vm. 1974.

Amerikkalainen papillon ja hyvin lyhyet punokset — 00.00.

NEMZS		II. EGYÉNYÉS VÉGBŐRŐKÖZSÉG EGYÉNI VERSENYZÉSOKOR I. versenyszám EGYÉNI CÉLBOGRÁS													
NEV	OROSZ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ÖSSZESEN	REKOR
SATAHO TAPLO		0,00	0,05	0,00	0,38	0,04	0,02								
KILPINEN OLAVI		0,07	0,03	1,71	0,70	0,65	1,16								
TUOHINEN PEKKA		0,14	1,01	0,15	0,04	0,03	0,70								
VÄRNÖNEN RAUNO		0,4	0,19	1,07	0,71	0,01	0,50								
TOIVOLAINEN HARRY		0,10	0,02	0,45	0,04	0,31	4,51								

LADON

Tältä näytti tulostaulu suomalaisten tarkkuushyppääjien kohdalta

SZOLNOKIN KIISTAKISAT

Melkoiset kiistelyt kaikilla maailman kielillä sävyttivät laskuvarjourheilun tämänvuotisia MM-kisoja, jotka loppujen lopuksi saatiin vietyä läpi vain osittain. Suomalaismenestys oli odotettu, kirjoittaa joukkueemme johtaja, SIL:n laskuvarjourheilun keskustoimikunnan puheenjohtaja Timo Nieminen. Oppia kuitenkin tuli niin paljon, että kahden vuoden kuluttua Roomassa on perusteltuja syitä toivoa huomattavasti parempaa.

TEKSTI: TIMO NIEMINEN
KUVAT ILKKA STAUFFER

Kisojen varsinaiset avajaiset olivat puutteiltaan näyttävät, arvokkaat ja hyvänhajuiset. Kuumana porottavan auringon sivuvaikutukset nimittäin torjuttiin hajurvedellä, joka tasaisena verhona vedettiin lentokoneesta katsojien niskaan. Yleisöä oli erään lähteen mukaan 200 000 eli kolme kertaa niin suuri kuin 900-vuotiaan Szolnokin koko asukasluvu. Korkea-arvoisia upseereita, ministereitä, diplomaatteja vilisi kutsuvierasaitiossa. Marsittiin, pidettiin puheita ja lippuja nosteltiin TV:n välittäessä tapahtumia niille, jotka eivät olleet kynnelle kyenneet. Sereemoniat päätti parin tunnin airshow. Oli taitolentoa suihkukoneilla, zlineilla, helikoptereilla, radio-ohjatuilla. Ja hyppesityksistä ei puuttunut muuta kuin Jerry Bird, joka kiellon edessä joutui katsomaan tähden tekoa vaihteeksi maasta käsin.

Monessa mielessä nämä avajaisjuhlat muodostivat kohokohdan sillä aikavälillä 25/7...12/8, joka noteerattiin viralliseksi kilpailuajaksi. Kärkevääkin arvostelua ehti esiintyä jo kilpailujen aikana.

Pieni pioneeri-poika kukitti joukkueenjohtajamme Timo Niemisen. Vähän ujostutti – ilmeisesti molempia.

Yksi päivä kului tutustuttaessa paikalliseen maanviljelyselinkeinoon kolhoosissa. Aina avullas Kitu (Toivonen) avusti munanpesupuuhissa.

DDR:n miesten tarkkuusjoukkue vei kisassa hopeaa.

Paras suomalainen (19) Cekkari Satamo valmistautumassa tarkkuushyppyyn.

ALKUVAIHEET

Suomen joukkueen kokoonpano oli seuraava: Tapio Satamo, Rauno Härkönen, Harri Toivonen, Olavi Kilpinen ja Pekka Tuominen. Alunperin oli Risto Koiviston määrä saada matkalippu, mutta polven loukkaantuminen viimeisellä hypyllä Utin SM:ssä pakotti luovuttamaan kovan taistelun tuloksena ansaitun edustuspaikan seuraavalle eli Pekalle. Valmentajan piletillä matkusti Ilkka Stauffer, joka myös uhrautuvasti teki matkan etukäteisvalmistelut. Joukkueenjohtajana toimi allekirjoittanut.

Joukkueemme saapui kisa-kaupunkiin 24/7 iltapäivällä. Vaikka tulo olikin iltaa ennen virallisen harjoitteluaikaa, joutui heti vahvasti ihmettelemään poikkeuksellisen kesken-eräisiltä näyttäviä valmisteluja. Maaliristiäkin vasta rakennettiin ajamalla kuorma-autoilla hiekkaa kasaan suoraan nurmikolle. Kuumeiselle hyörinälle löytyi selitys sillä, että kesän sateet olivat saaneet Tisza-joen tulvimaan viisi viikkoa ennen H-hetkeä, jolloin alkuperäinen kenttä jäi veden alle pysyen siellä koko kisojen ajan. Varakenttänä oli noin 15 km:n päässä sijaitseva sotilastukikohta, joka oli täysin tyhjennetty lentokalustosta kisoja silmälläpitäen.

Koska harjoitushyppyjä ei suotu kuin yksi per hypääjä, kului harjoitteluun varatut kolme päivää enimmäkseen taloksi asettumiseen, uimiseen ja au-

ringonottoon, kaiken aikaa kuitenkin säätä haistellen.

KILPAILUJEN KÄYNNISTYS

Kilpailuorganisaatio oli konventionaalinen. Paikallisena lisäpiirteenä oli kunkin joukkueen käytössä aamusta iltaan nuori upseerikoulun oppilas, "tulkki-na". Heidän kielitaitonaan oli saksankieli, yksilöstä riippuen välttävää kiitettävään. Suomen joukkueen Istvan eli "Ville" sijoittui siihen keskivaiheille. He kuitenkin muodostivat loppujen lopuksi sen ainoan tiedotusverkon, jonka varassa kaikkien tapahtumien ja briefinkien tiedottaminen oli.

Sveitsin Schneeveli oli sairauden vuoksi joutunut luovuttamaan ylituomarin paikan Tšhekkoslovakian Kuceravylle. Se merkitsi sitä, että poliittisesti kisakoneisto oli täysin idän hallinnassa ja allekirjoittaneen mielestä sillä oli ratkaiseva vaikutus aina mitalien jakoon saakka.

Ensimmäisen kilpailupäivän aattoiltana (28/7) oli joukkueenjohtajien palaverissa jännittynyt tunnelma: Silloin nimittäin kävi ilmi, että verraten joutilaat alkupäivät olisi voitu käyttää mm. seuraavien tärkeiden asioiden ja avoimien kysymysten käsitte-

lyyn: – sähköinen tarkkuuden mittausta ("sähköpläkä"). Sähköpläkä on noin puolen tuuman paksuinen ja halkaisijaltaan noin 40 cm:n suuruinen pyöreä ja taipuisa kumimatto. Se on sähkö-

johdon välityksellä yhteydessä elektroniseen näyttölaitteeseen, johon tulee heti polkaisun jälkeen tulos sentteinä näkyviin. Laitteeseen liittyy turvallisuus- ja luotettavuuskysymyksiä.

– sähköinen ajanotosysteemi taitohyppyille. Periaate on se, että kullakin tuomarilla on kädessään vain eräänlainen kytkin, jolla hän ottaa aikaa suoraan keskustietokoneeseen lopputulosta näkemättä. Venäläinen keksintö.

– patjavarjojen erikoispiirteet. Mm. vajaatoiminat, tuulipussin sijainti, streamerihyyt jne. (Para-planet yms. saivat kilpailun kestäessä sattuvan nimityksen "para-probleema").

Nyt yllämainitut asiat jäivät sellaisenaan juryn niskoille. Se hyväksyi sähköpläkän, hylkäsi ajanotosysteemin ja ilmoitti, että para-probleemoille pätee sporting code kuten kaikille muillekin lukuisille eri varjotyypeille.

Näillä eväillä lähdettiin sitten kilpailemaan. Tässä vaiheessa oli myös kaikille osapuolille käynyt selväksi, että kovinkaan syvälisten kysymysten demokraattinen käsittely oli käytännössä lähes mahdotonta lukuisien eri kielitulkkausten vaatiman runsaan ajan vuoksi (unkari, englanti, ranska, venäjä ja espanja).

KILPAILUJEN PYÖRITYS

Kilpailua käytiin aamuseitsemästä auringonlaskuun eli ilta-seitsemään. Se tiesi joukkueenjohtajalle herätystä jo ennen

viittä, jotta hän ehti herättää joukkueen puoli kuudelta. Aamukahville oli matkaa vajaa kilometri kävellen. Sieltä oli bussikuljetus kentälle. Koko päivä kuluiin kentällä, sillä kaupungissa käynnit olivat hankalia epämääräisten kuljetusten vuoksi. Kuiva kenttälounas tarjottiin kylmänä hyppyjen lomassa kentällä. Muonitus oli laadullisesti hyvää, riittoisaa ja ravitsevaa, mutta ei ihan aina kaikista maistavinta.

Hypykoneina oli helikopterit Mi-6 taitohyppyillä ja AN-2 taitohyppyillä. Lentäjät osasivat tehtävänsä ja homma pyöri. Joskus liiankin hyvin. Saattoi nimittäin käydä, että joutui tunninkin odottamaan hyppyvuoroaan – ilmassa. Niillä helteillä se oli kaukana miellyttävästä ja toisekseen se oli ehdottomasti liian pitkä aika tuulen suunnan ja hypypaikan muutosten noteeraamiseen. Moni joutui kohtalon kolhimaksi tällä tavalla.

Sää oli kaiken aikaa aurinkoinen ja lähes pilvetön. Tuulet vain eivät olleetkaan mitään tussuja, vaan keskipäivällä puhalsi usein kuten Suomen länsirannikolla konsanaan keskeyttäen hypyt. Parhaat hyppyhetket olivat ennen aamukymmentä tai iltavaijen jälkeen. Näiden välillä oli hetkittäin hyvinkin tinttistä ja puuskittaista tehden finaalin rakentelut erittäin vaikeiksi. Suomalaisen starttinumerot olivat tasaisesti yli koko alueen (8, 53, 109, 178, 204), joten aina joutui joku huonolla hetkelläkin hyppäämään.

SZOLNOKIN KIISTAKISAT

Eräs kilpailujen kulkua suu-
resti häirinyt seikka oli tulos-
palvelun ontuminen. Maalialue-
een vieressä oli tosin suuri tu-
lostaulu, johon hyppääjän tulos
merkittiin tuoreeltaan. Paremu-
uusjärjestys tältä taululta ei
kuitenkaan selvinnyt, vaan se
hoidettiin vahamonistein, jotka
saattoivat olla kaksi kolme päi-
vää jäljessä. Jännittämään ei
juuri pystynyt ja joku herkullin-
nen tilanne pääsi liivahtamaan
ohi kenenkään tietämättä.

KILPAILUJEN LOPPUVAIHEET

Viimeisen viikon alkaessa kävi
selväksi, että koko hyppymää-
rää ei saada viedyksi läpi. Niin-
pä alkutavoitteeksi asetettiin
sporting coden vähimmäismää-
rät eli lajeittain 6+3+3, mikä ta-
voite saavutettiin. Jatko-
suunnitelma oli edetä lajeittain
2+1+1 ja lopuksi vielä 2+1+1
mikäli mahdollista. Vähimmäis-
määriin ei kuitenkaan saatu lop-
pujen lopuksi lisää kuin yksi tai-
tohyppykierros. Tässä vaihees-
sa tuli selvästi (allekirjoittaneen
oma mielipide) esiin hallitsevan
politiikan vaikutus, kuten lop-
putuloksista voidaan arvellakin.
Kilpailujen kulku kertakaikkiaan
jässähti paikalleen, vaikka oli

säälläkin siinä oma osuutensa.
Yksi kokonainen hyppypoloinen
päivä kulutettiin ekskursioilla
ympäristökuntien kommuuneissa
ja tehtaissa. Viimeisenä päivänä
kisas lopetettiin jo aamukymmeneltä
tuulen vuoksi edes odottelematta
iltatyntä, joka aikanaan tulikin.
Seitsemäs kierros henkilökohtaista tark-
kuutta oli tällöin puolella välis-
sä ja jenkeillä jo kaksoisjohto
muiden kärkimiesten pudottua
pelistä. Tässä vaiheessa CIP-
presidentti McCrone (U.S.A.)
yrityksi saada vauhtia koneistoon,
mutta liian myöhään. Kisat oli
hypelty ja ohjelmasta saatiin
suoritetuksi vain 2/3. Perästä
kuuluu aivan varmasti.

TULOKSET

Maita oli edustettuna 32. Poissa
olivat sellaiset hyppymaat kuin
Turkki ja Etelä-Afrikka. Kilpaili-
joita oli 151 miestä ja 67 naista.
Tulostaso muodostui niin kovaksi
kuin MM-kilpailuissa on syytä
odottaakin. Ranskan Armaing oli
verrattoman suvereeni taitohypyillä
mutta muissa lajeissa käyttiinkin
sitten tasaisempi kilpailu. Seuraavat
numerot kuvastavat MM-tasoa
miehen taitohypyssä. Alle 9 sekun-
nin hyppääjiä oli 43 (keskiarvo-
aika neljältä hypytä). Alle 8 sekun-
nin pääsi heistä 18 mutta alle
7 enää kaksi, Armaing ja Oszipov.

Tarkkuushypyillä häiritsi kes-
kittymistä iskuun jonkin verran
sähköpläkä, kunnes siihen totui.
Tulostaso oli kova. Sähköpläkä
osoittautui nopeudessaan käteväksi
ja luotettavaksi mitausvälineeksi,
vaikka sen huono oppoaminen
hiekkiaan joskus jalkaan täryttikin.

Yksittäissuorituksista tarkkuushypyillä
jäljellä jäi parhaiten mieleen Jim
"super cool" Lowe, jonka rauhallinen
ja vakuuttava

työskentely sai osakseen laajaa
ihailua. Harvoin saa nähdä miehen
ja varjon, Para-Foil, sointuvan
yhteen niin harmonisesti. Lowe oli
eittämätön voittajasuosikki,
mikäli kilpailu olisi saatu loppuun
suoritetuksi.

SUOMALAISPANOS

Ilahduttavin suoritus meikäläisittain
oli ilman muuta Cekkeri Satamon
hyvä sijoitus (19.) henkilökohtaisessa
tarkkuushypyssä. Ankeahko hetki
koettiin yhteisesti ensimmäisen
joukkuehynyn kariutuessa keskipäivän
tinttirallissa. Kuten tuloksista
nähdään, meni jäljelläolevat hypyt
harmiteltavan hyvin. Toisen kierroksen
tulos oli kolmanneksi paras ko.
kierroksella. Huokaus pääsi kaikilta
myös Kitu Toivosen unelmafinaalin
kaartuessa 4,5 metriä vajaaksi kuuden-
nella hypyllä ja siihenastinen
erinomainen sijoitus putosi tieteenkin
sakkauksenomaisesti. Rane Härkösen
aika 8,76 taitohypyssä MM-kilpailuissa
lienee parhaita suomalaissuorituksia
kautta aikojen ko. lajissa.

Kaikestaan joukkueen suoritus
vastasi odotuksia. Pienet lipsahdukset
syntyttivät päätöksiä, joiden seurauksena
saattaa maamme-laulu kaikkua kahden
vuoden kuluttua Roomassa.

KÄYTETYSTÄ VARJOKALUSTOSTA

Patjavarjoja oli yllättävän vähän,
hieman yli kymmenen. Sledejä oli
niukasti enemmän kuin Planeja ja
Strato-Stareja. Para-Foileja oli vain
yksi. Muu kalusto olikin sitten sitä
tavanomaista. Itäblokin maat hypelivät
joko oman maan tuotteella (PTCH,
KLUZ) tai sen puuttuessa lähes yksinomaan
UT-15:llä. Länsi-

maiden edustajilla oli yleensä
joko Papillon tai PC (poikkeuksiakin
oli ja tällöin lähes aina UT-15:n
suuntaan). Jenkkien Papeissa oli
erittäin lyhyet punokset, 18,5 ft
kantolankista stabilisaattorin yläreunaan.
Tällä saatiin hyvä stabiilisuus
fiinaaliin mutta siitä hyvästä
jouduttiin antamaan tehoa pois.
Vajoamisnopeus oli esim. Collingwoodilla
noin 6 m/s, joten vajoamisnopeus
lisääntyy myös merkittävästi.

Ranskalaisilla oli taitohypyille
näyttävät valjaat, joissa oli hiennaa
mm. auttamaan polvien siinä
pitämistä. Varavarjon reppu oli
muotoiltu mahtumaan mukavasti
polvien väliin.

OPETUKSET

— Suomalainen on liian arka ja
vaatimaton maailmalla. Itseluot-
tamuksen ja voitontahdon kehittämisen
on kiinnitettävä huomiota jo pitkään
tähtäimen valmennuksessa. Nimimiesten
liika kunnioittaminen on jo vähäistä
luopumista kullaan reuna.

— Laskuvarjourheilussa on meillä
täydet mahdollisuudet samanlaisiin
suursaavutuksiin kuin yleisurheilussakin.
Edellytyksenä on henkisten ja aineellisten
resurssien mahdollisimman tehokas
yhdistäminen yhteiseksi parhaaksi
eikä kenenkään vahingoksi. Hyviä
ideoita, kokemusta, tervettä järkeä,
lentokaluksia, kiikareita, kuvanau-
hureita jne. on meillä siinä kuin
muuallakin. Ryhtykäämme todella
käyttämään niitä.

— Mahdollisuus polkaista pläkä
riippuu viime kädessä vain siitä,
millä tavalla ohjaukspuljoita käsitellään.
Se on totuus. — Unkari unkarilaisineen
on kuin ensi lempi. Sen voi jättää
mutta ei koskaan unohtaa. ●

TULOKSIA

Henkilökohtainen tarkkuus:

1. Stanislaw Sidor Puola	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01
2. Rainer Wilde DDR	0.00	0.04	0.01	0.00	0.00	0.00	0.05
Stan Hicks USA	0.04	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.05
Jim Lowe USA	0.00	0.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.05
Usmajer USSR	0.00	0.04	0.00	0.00	0.00	0.01	0.05
Reichert Tsekk	0.02	0.00	0.00	0.00	0.02	0.01	0.05
7. Scherer Länsi-Saksa	0.00	0.04	0.02	0.00	0.00	0.02	0.08
19. Tapio Satamo Suomi	0.00	0.05	0.00	0.38	0.04	0.02	0.49
50. Pekka Tuominen Suomi	0.14	1.01	0.15	0.04	0.01	0.70	2.05
62. Rauno Härkönen Suomi	0.14	0.19	1.07	0.71	0.01	0.50	2.62
97. Olavi Kilpinen Suomi	0.07	0.03	1.71	0.70	0.65	1.16	4.32
106. Harri Toivonen Suomi	0.10	0.02	0.15	0.04	0.31	4.51	5.13

Taitohyppy

1. Armaing Ranska	6.86	6.56	6.63	6.60	6.662	(keskiarvo)
2. Oszipov USSR	7.10	6.63	6.56	7.60	6.972	
3. Hynek Tsekk	7.40	6.83	7.10	7.36	7.172	
59. Rauno Härkönen	11.46	9.53	9.00	8.76	9.687	
84. Harri Toivonen	11.80	9.50	10.50	11.43	10.682	
95. Olavi Kilpinen	10.33	10.63	11.36	12.50	11.205	
101. Pekka Tuominen	9.60	10.23	16.00	9.63	11.365	
122. Tapio Satamo	11.93	12.50	12.00	12.13	12.140	

Yleiskilpailu

1. Usmajer USSR	0.008	3.607	3.615	Joukkuehyppy				
2. Oszipov USSR	0.160	3.486	3.646	1. Itävalta	1.59	0.45	0.76	2.80
3. Hynek Tsekk	0.076	3.586	3.662	2. DDR	0.99	1.97	0.40	3.36
59. Härkönen	0.436	4.843	5.279	3. USA	2.07	1.53	0.53	4.13
82. Tuominen	0.341	5.682	6.023	10. Ruotsi	2.49	3.81	0.52	6.82
87. Satamo	0.081	6.070	6.151	20. Suomi	14.39	0.40	2.05	16.84
90. Toivonen	0.855	5.341	6.196	31. Japani	36.61	12.77	30.42	79.80
95. Kilpinen	0.720	5.602	6.322					

Maiden välinen
paremmuusjärjestys

- Tshekkoslovakia
- USA
- DDR
- Bulgaria
- Puola
- Neuvostoliitto
- Ranska
- Unkari
- Kanada
- Ruotsi
- Italia
- Itävalta
- Englanti
- Romania
- Länsi-Saksa
- Uusi-Seelanti
- Australia
- Argentiina
- Suomi
- Tanska
- Norja
- Belgia
- Jugoslavia
- Brasilia
- Espanja
- Hollanti
- Sveitsi
- Kuuba
- Mexiko
- Peru
- Japani

Uusi-Seelanti 10/74